

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 241/2021
09.09.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници по тужби тужиоца Месна заједница Гложане, Општина Власотинце, са седиштем у С. Гложане, кога заступа Општинско правобранилаштво Власотинце, против тужених Земљорадничка задруга Винарска-виноградар Власотинце - у стечају, Улица 29. новембра бб, чији је пуномоћник Милош Петровић, адвокат у ..., Друштвено предузеће Винарска-подруми Власотинце – у стечају, чији је пуномоћник Ненад Михајловић, адвокат у ... и Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво – Одељење у Лесковцу, ради утврђења права коришћења, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда 2Пж 5153/20 од 03.12.2020. године, у седници већа одржаној 09. септембра 2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

Ревизија тужиоца изјављена против пресуде Привредног апелационог суда 2Пж 5153/20 од 03.12.2020. године се **ОДБИЈА** као неоснована.

Образложење

Привредни суд у Лесковцу је донео пресуду 2П 117/2020 дана 14.07.2020. године, којом је у I ставу изреке констатовао да усваја тужбени захтев тужиоца према туженима Друштвено предузеће Винарска-подруми Власотинце – у стечају и Републици Србији и утврдио да је тужилац корисник непокретности државне својине у Гложану и то зграде Дома културе површине 247 м² и зграде угоститељства – кафане површине 59 м², саграђених на катастарској парцели број .../... у КО ... уписане у ЛН ..., што су тужени дужни да признају и трпе промену права коришћења на наведеним непокретностима; у II ставу изреке констатовао да усваја тужбени захтев тужиоца и према туженој Републици Србији утврдио да је тужилац корисник непокретности државне својине у Гложану и то зграде пословних услуга – откупне станице пољопривредних производа површине 99 м² саграђене на катастарској парцели број .../...; зграде трговине продавнице површине 113 м² саграђене на катастарској парцели број .../...; земљишта под зградом објектом површине 247 м² и 59 м² и земљишта уз зграде – објекте површине 2.418 м² на катастарској парцели број .../...; земљишта под зградом – објектом површине 99 м² на катастарској парцели број .../...; земљишта уз зграду – објекат површине 113 м² на катастарској парцели број .../...; све у катастарској општини Гложане и све уписано у лист непокретности број ... за катастарску општину

Гложане, што је тужена дужна да призна и трпи промену права коришћења на наведеним непокретностима; у III ставу изреке обавезао тужиоца да првотуженој на име трошкова парничног поступка исплати износ од 7.500,00 динара док у односу на друготуженог и трећетужену свака странка сноси своје трошкове поступка.

Привредни апелациони суд је, одлучујући о жалби Републике Србије, донео пресуду 2Пж 5153/20 дана 03.12.2020. године којом је преиначио наведену пресуду Привредног суда у Лесковцу у I и II ставу изреке и одбио тужбени захтев тужиоца да према друготуженом и трећетуженој утврди да је тужилац корисник непокретности државне својине у Гложану и то зграде Дома културе и зграде угоститељства – кафане саграђених на катастарској парцели број .../... уписане у ЛН ... у КО ... и да према трећетуженој утврди да је тужилац корисник непокретности државне својине у Гложану зграде пословних услуга – откупне станице пољопривредних производа на катастарској парцели број .../..., зграде трговине – продавнице на катастарској парцели број .../..., земљишта под зградом – објектом и земљишта уз зграде – објекте на катастарској парцели број .../..., земљишта под зградом-објектом на катастарској парцели број .../... и земљишта уз зграду-објекат на катастарској парцели број .../..., све уписано у лист непокретности број ... у катастарској општини ..., ближе одређено у ставу I изреке, што су тужени дужни да признају и трпе промену права коришћења на наведеним непокретностима и преиначио одлуку о трошковима парничног поступка тако што је обавезао тужиоца да накнади друготуженом износ од 58.500,00 динара и трећетуженој износ од 25.500,00 динара на име трошкова парничног поступка, те обавезао тужиоца да накнади трећетуженој трошкове другостепеног поступка у износу од 12.000,00 динара.

Против наведене правноснажне другостепене пресуде је благовремену и дозвољену ревизију изјавио тужилац, којом пресуду побија због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду по одредби члана 408. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, бр.72/2011...18/2020) и одлучио да ревизија није основана.

Побијана пресуда је донета без битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на које ревизијски суд пази по службеној дужности.

Ревидент у наводима ревизије истиче и да је другостепени суд преиначио првостепену пресуду и у односу на друготуженог, који није изјавио жалбу против првостепене пресуде, те је у односу на тог туженог првостепена пресуда правноснажна протеком рока за изјављивање жалбе тог туженог. Тиме сматра да је другостепени суд прекорачио своја процесна овлашћења. С тим у вези истиче да првостепеном пресудом, као ни другостепеном, није промењен власнички статус на непокретностима које су предмет тужбеног захтева, па поставља питање правног интереса Републике Србије за изјављивање жалбе против првостепене пресуде.

Ревизијски суд налази да су наводи ревидента неосновани. Другостепена пресуда је донета по жалби трећетужене, Републике Србије, изјављене против пресуде Привредног суда у Лесковцу Пс 17/20 од 14.07.2020. године, којом пресудом је одлучено о тужбеном захтеву тужиоца и против тог туженог. Тиме је по одредби члана

367. Закона о парничном поступку трећетужена странка која може да изјави жалбу против пресуде донете у првом степену. Другостепени суд је применом материјалног права закључио да је трећетужена јединствени супарничар са друготуженим, јер је власник непокретности на којима тужилац тражи утврђење права коришћења. О правилности такве примене материјалног права ће у даљем бити речи. У сваком случају, тужбеним захтевом о коме је одлучено побијаном другостепеном пресудом тужилац тражи и да се трећетужена обавезе да трпи промену права коришћења на непокретностима, на којима тражи утврђење права коришћења у односу на друготуженог. Стога је одлука и у односу на друготуженог морала бити донета по жалби трећетужене.

Према утврђеном чињеничном стању на основу кога је побијана одлука донета, у катастру непокретности су катастарске парцеле број .../..., .../... и .../... уписане као својина трећетужене. На катастарској парцели број .../... налазе се зграда културе – Дом културе и зграда угоститељства – кафана, које су у својини трећетужене, са уписаним правом коришћења на име правног претходника друготуженог. На катастарској парцели број .../... налази се зграда пословних услуга – откупна станица пољопривредних производа која је у својини трећетужене, на којој је право коришћења уписано на име првотужене, а на катастарској парцели број .../... налази се зграда трговине – продавница која је у својини трећетужене, а на којој право коришћења уписано на име првотуженог. Према историјату уписа наведених катастарских парцела, катастарска парцела број ... је у катастарској општини ... настала израдом првог премера у 1954. години и имала укупну површину 3.508 м², од чега под зградом 508 м². Уписана је као општенародна имовина, орган управљања НОО Власотинце, а корисник Земљорадничка задруга Власотинце из Власотинца. Промена уписа у 1970. години је таква да се непокретности уписују као друштвена својина, корисник Винарска земљорадничка задруга Власотинце. У 1989. години врши се деоба парцеле ... на парцели .../... и .../... . Парцела .../... (очигледном грешком написано .../...) и даље остаје уписана на име Винарска земљорадничка задруга Власотинце. Од парцеле .../... је 2003. године формирана парцела .../..., парцела .../... и парцела .../... . Те парцеле су у листу непокретности број ... уписане као својина Републике Србије, као и објекти на тим парцелама. Корисници објеката, како је напред наведено, уписани су на основу Уговора о физичкој деоби Ов 1684/2002 од 18.12.2002. године, који су закључили ДП Винарска подрум „Подруми“ из Власотинца и Земљорадничка задруга Виноградар из Власотинца, сада друготужени и првотужени, настали деобом њиховог правног претходника ПКБ Винарска Власотинце.

На основу тако утврђеног чињеничног стања је првостепени суд усвојио тужбени захтев, образлажући да трећетужена није оспорила тужиоцу да има право коришћења на предметним непокретностима, док друготужени није доказао да му је право коришћења на згради Дома културе и згради угоститељства – кафане пренето у складу са Законом о јавној својини од стране титулара права својине.

Другостепени суд је одлучио супротно. Полазећи од чињенице да су непокретности у режиму јавне својине Републике Србије и применом одредаба Закона о јавној својини о могућим основама стицања права коришћења на тим непокретностима, другостепени суд је одбио тужбени захтев на основу чињенице да ниједним актом Република Србија није пренела право коришћења на непокретностима тужиоцу, а произилази да тужилац није доказао своје право коришћења на предметним

непокретностима, нити обавезу тужених да трпе промену права коришћења на истим непокретностима у корист тужиоца.

Противно разлозима ревизије, другостепени суд је донео правилну одлуку о тужбеном захтеву, применом одредаба Закона о јавној својини („Службени гласник РС“ бр 72/2011 ... 153/2020). О тужбеном захтеву за утврђење да је тужилац корисник непокретности у својини Републике Србије, и да се обавезу тужени да трпе промену права коришћења на истим, одлучује се применом материјалног права важећег у време пресуђења. Законом о јавној својини („Службени гласник РС“ бр 72/2011 и 95/2018) који је важио у време закључења главне расправе, уређено је право јавне својине и одређена су друга имовинска права Републике Србије, Аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе. Према одредби члана 2. тог закона, јавну својину чини право својине Републике Србије – државна својина, у ком режиму су предметне непокретности. Одредбама тог закона уређено је и коришћење непокретним стварима, односно средствима у јавној својини. Уређен је и поступак давања на коришћење непокретних ствари у јавној својини. Одредбом члана 18. Закона о јавној својини одређено је да су носиоци права јавне својине Република Србија, Аутономна покрајина и општина, односно град, то јест јединице локалне самоуправе. Месне заједнице и други облици месне самоуправе имају право коришћења на стварима у јавној својини јединице локалне самоуправе у складу са законом и прописом, односно другим актом јединице локалне самоуправе. Одлучујући о постављеном тужбеном захтеву, другостепени суд је правилно разматрао основаност тужбеног захтева са аспекта права коришћења како је уређено Законом о јавном својини. Према наведеној одредби члана 18. став 5. Закона о јавној својини, месна заједница, што је тужилац, може имати право коришћења на стварима у јавној својини јединице локалне самоуправе. Према одредбама Закона о локалној самоуправи, јединице локалне самоуправе су општина, град и Град Београд. Република Србија по законској дефиницији није јединица локалне самоуправе. Самим тим, према цитираном пропису, одредби члана 18. став 5. Закона о јавној својини, месна заједница не може имати право коришћења на ствари у јавној својини Републике Србије, што су овде предметне непокретности.

Даље, према одредби члана 19. Закона о јавној својини корисници ствари у јавној својини су државни органи и организације, органи и организације аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе и јавна предузећа, друштва капитала чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе као и њихова зависна друштва, на основу уговора закљученог на основу акта надлежног органа. Ствари у јавној својини могу се дати на коришћење и осталим правним лицима, концесијом или на други начин предвиђен законом. Одредбом члана 20. Закона о јавној својини, државни органи и организације, органи и организације аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, користе непокретне ствари у јавној својини које су намењене извршавању њихових надлежности, изузетно и непокретности које не служе извршавању надлежности тих органа и организација (тзв. комерцијалне непокретности) које могу давати на коришћење уговором. Као корисници непокретности у јавној својини могу се појавити и јавна предузећа и друштва капитала чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединице локалне самоуправе и њихова зависна друштва. Одредом члана 23. истог закона је одређено да о давању на коришћење одређених непокретности које стекне Република Србија, одлучује Влада.

Законом о јавној својини је одређено да се право коришћења на непокретностима у јавној својини уписује у јавне књиге о непокретностима и права на

њима у складу са законом, када се корисници ствари у јавној својини у смислу члана 19. истог закона (државни органи и организације, органи и организације аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе или јавна предузећа, друштва капитала чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе и њихова зависна друштва) могу поред носиоца права јавне својине уписати у јавне књиге о непокретностима и правима на њима, када је то актом надлежног органа одређено.

Дакле, према цитираним одредбама Закона о јавној својини тужилац нити спада у круг лица који могу бити корисници, нити носиоци права коришћења на непокретности у државној својини, нити би то могао бити без одговарајућег акта трећетужене, што правилно закључује и другостепени суд.

Правилно је другостепени суд закључио и да тужилац није доказао своје право коришћења, нити обавезу тужених да трпе промену уписа права коришћења у корист тужиоца, ни према уписима титулара права коришћења, и с обзиром на одредбу члана 72. став 4. Закона о јавној својини.

Код ситуације да тужбеним захтевом тужилац тражи да се трећетужена обавезе да призна и трпи промену права коришћења на непокретностима у државној својини, и одредаба материјалног права којима је право коришћења уређено као право на непокретностима у јавној својини и условљено јавном својином, у конкретном случају Републике Србије, произилази да су Република Србија и друготужени друштвено предузеће Винарска подруми Власотинце - у стечају, јединствени супарничари у смислу одредбе члана 210. Закона о парничном поступку, па се сматрају као једна парнична странка, те се дејство жалбе трећетужене односи се и на друготуженог, како је правилно одлучио другостепени суд.

Према свему изнетом је одбијена ревизија тужиоца као неоснована, по одредби члана 414. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић